

Jeleń Sika - Cervus Nippon

Jeleń sika pochodzi z Azji Wschodniej i został sprowadzony na nasze tereny dopiero 100 lat temu. W Azji istnieją jego liczne odmiany i podgatunki, zależnie od miejsca bytowania – Syberia, Chiny, Japonia czy Korea. Jest zwierzyzną unikatową w skali europejskiej i występuje tylko w dwóch miejscach w Polsce. W 1895 r. został sprowadzony w okolice Pszczyny – był to podgatunek japoński. Pod koniec XX. wieku bytowało tam tylko kilkanaście sztuk. Jednak głównym miejscem bytowania jelenia sika jest bogato rzeźbiony i zalesiony teren północnych obszarów okręgu elbląskiego, między granicą państwa od wschodu a Zalewem Wiślanym od zachodu, w trójkącie miast Elbląg- Braniewo- Młynary.

W 1910 r. jelenia sika – podgatunek chiński (mandzurski) przywieziono do ośrodka hodowlanego w pobliżu Kadyn, których właścicielem był wówczas Cesarz Wilhelm II. Był to prezent od Carla Hagenbecka handlarza egzotycznymi zwierzętami oraz właściciela ogrodu zoologicznego pod Hamburgiem. Pakiet hodowlany, aklimatyzowany wcześniej w Anglii, składający się z sześciu łań i jednego byka zasiedlono w Uroczysku Leśny Spokój. Do 1939 r. liczebność siki wzrosła do kilkudziesięciu sztuk. Po wypuszczeniu na wolność, sika zadomowił się doskonale w lasach Wysoczyzny Elbląskiej.

Obecnie bytuje w obwodach łowieckich 13-16 i 24-27, dzierzawionych przez Koła Łowieckie: Odyniec w Elblągu, Mewa w Braniewie, Rogacz w Malborku i Szron w Olsztynie. Aktualny stan to około 300 sztuk. Główną ostoją jelenia sika są lasy Leśnictwa Kadyny.

Utrzymanie i rozwój populacji jelenia sika zawdzięczamy wyłącznie myśliwym. Straty wojenne w populacji elbląskiego sika były ogromne. Został on przetrzebiony przez ludzi i wilki, które są największym zagrożeniem tego gatunku. Jeleń sika stał się zwierzyzną łowną

dopiero w 1965 roku i od tego czasu właściwie prowadzona gospodarka łowiecka doprowadziła do stanów powyżej 200 sztuk w okręgu. To myśliwi walczyli z różnymi szkodliwymi teoriami: o niemożliwości współistnienia siki z jeleniem szlachetnym, o szkodliwości siki, itp. Utworzyliśmy ścisły rezerwat dla jeleni sika i mimo dużych upadków zimą 1969/70 oraz wzrastającej liczby wilków, udało się uratować jelenia sika przed wyniszczeniem.

Po 10 latach zakazu pozyskania, wznowiono polowania na jelenia sika w latach 90. ubiegłego wieku. Odstrzeliwano wtedy średnio rocznie około 50 sztuk. Oczywiście stosując ściśle zasady selekcji. Obecnie pozyskuje się do 90 sztuk rocznie, ale niestety ponownie wzrasta też zagrożenie tej populacji przez wilki. Warto wspomnieć o znaczeniu polowań dewizowych, które poprzez przyjazdy do nas myśliwych z całej Europy, rozślawiają piękno i atrakcyjność naszych łowisk.

Kilka słów o biologii jelenia sika: pokrojem ciała sika zbliżony jest do jelenia szlachetnego, wielkością do daniela. Ubarwienie brunatne, zmienne sezonowo, zimą prawie czarne w lecie płowe z cętkami. Szyja w sukni zimowej porośnięta dłuższym włosem zwanym grzywą. Sika prowadzi stadny tryb życia. Chmary godowe liczą po kilkanaście sztuk. Głos jelenia sika to „gwizd” słyszalny doskonale zwłaszcza w okresie godowym. Długość życia sika - około 20 lat. Bytuje głównie w lasach mieszanych, obfitujących w podszyty, zbiorniki wodne i błota. Ruja czyli tzw. „gwizdowisko” następuje w październiku i listopadzie. Wycielenie odbywają się na przełomie maja i czerwca. Sika jest w miarę osiadłą, odporną na choroby i pasożyty zwierzyną i nie czyni większych szkód w uprawach rolnych.

Byk nakłada poroże, które w 5 roku życia i następnych, osiąga formę ósmaka, bardzo rzadko spotykamy formę dziesiątaka. Zasady selekcji i kryteria wyceny wieńców sika opracowane zostały przez kolegów z WKŁ „Odyniec” z Elbląga.

Najlepsze trofeum złoto - medalowe w Polsce i czwarte na świecie pozyskał w łowisku Kadyny w 1993r. kol. Wieńczysław Tylkowski.

Kryteria selekcji łań i cieląt są podobne jak u jelenia szlachetnego. Poluje się z podchodu lub z zasiadki. Jeleń sika nie rywalizuje z jeleniem szlachetnym i choć jego rola w naszym ekosystemie nie jest jeszcze dokładnie ustalona, od wielu lat jest trwałym elementem i ozdobą krajobrazu przyrodniczego Wysoczyzny Elbląskiej.

Opracowanie: kol. Bolesław Szatrański.